

[Gert Petersen]

ren har hørt om det, men det kan der. Og hvis man vil tale om at forhindre overraskelsesangreb i Europa, skal man selvfølgelig også have søsiden med.

Jeg kan kun finde det ene svar på, at det ikke er kommet med, at USA ikke vil forhandle herom. Man har nemlig fra sovjetisk side presset på for at få de tilgrænsende havområder med. Man har faktisk presset så meget på, at uenigheden om det spørgsmål i årevis blokerede for en løsning, sådan at man kunne komme i gang, helt tilbage for flere år siden, mange år siden faktisk. Da man kom ind på, at landområdet skulle udstrækkes til Ural, stillede Sovjet som modfordring, at så skulle et stykke af Atlanterhavet med. Det stod det på i lang, lang tid. Man kunne ikke blive enig, men det er man altså blevet.

Når flådestyrkerne ikke er kommet med, er det, fordi Sovjet til sidst gav efter for den vestlige holdning. Dermed bortfalder mulighederne for i denne ramme at drøfte Gorbatsjovs forslag i Murmansk i oktober 1987, f.eks. om begrænsning af flåde- og flyaktivitet i de nordlige havområder eller om indskrænkning af store flåde- og flyøvelser og indbydelse af observatører til at overvære dem, ganske som man er blevet enige om at gøre, når det drejer sig om manøvrer på landjorden.

USA hævder, at sådanne tiltag strider mod princippet om havenes frihed. Det er barokt, at det skulle stride mod princippet om havenes frihed at indbyde observatører, der kan overvære flådeøvelserne.

Jeg tror også, at de reelle grunde er nogle andre. USA og Vesten er nemlig, modsat hvad vi så ofte hører, stort set de stærkeste til søs. Kun med hensyn til antallet af atomubåde fører Sovjet med en overvægt på 1,3:1. Hvis vi ser på den atomare bevæbning af disse ubåde, ser vi, at billedet ganske vist er omvendt: Så er det USA, der er overlegent, og mærkeligt nok i samme forhold, 1,3:1.

Hvad angår overfladeskibe og amfibieskibe, er den vestlige overlegenhed meget betydelig. Den kan sammenlignes med den sovjetiske tankoverlegenhed til lands. Men på det punkt har Sovjet nu langt om længe indvilliget i at forhandle. Hvorfor kan USA så ikke indvillige i at forhandle om søstridskræfterne?

Kan det hænge sammen med, at netop når det drejer sig om strategien, har USA på ganske

samme måde eller som en parallel til den sovjetiske tankstrategi udviklet en offensiv flådestrategi for det tilfælde, at en krig skulle bryde ud? Denne strategi går altså ud på, at man i tilfælde af krigsudbrud skal angribe fjenden, hans hovedlinjer, hans hovedbaser, også oppe ved Murmansk. Det er måske for ikke at få den strategi undergravet, at USA er så modvilligt over for forhandlinger.

Men der kan være én årsag til. Flåden kan jo kompensere for afskaffelse af mellemdistance-raketterne på landjorden. De er nemlig ikke forbudt til søs. USA har 150 atombevæbnede krydsermissiler om bord på krigsskibe, og de har en rækkevidde på 2.500 km. De ville være forbudt, hvis de var på land. Planen er at deployere 4.000 inden år 2000 om bord på skibe, og mindst 750 af disse vil være atombevæbnede.

Også Sovjet har søbaserede krydsermissiler i et større antal, men med langt mindre rækkevidde, i de allerfleste tilfælde under 600 km. De sovjetiske planer er stadig væk langt mere hemmelige end de amerikanske, men jeg er helt sikker på, at hvis vi får et rustningskapløb på det område, er Sovjet også med i det.

Det kan ikke være i dansk interesse, at flådestyrker holdes uden for nedrustningsbestræbelserne. Er hr. Per Stig Møller ikke interesseret i at få forhandlet de sovjetiske landgangsfartøjer i Østersøen bort? Det er SF i hvert fald. Eller i at få begrænset flådeaktiviteterne i vores del af verden, sovjetiske såvel som amerikanske? Vi føler os ikke trygge ved, at der ifølge beregninger foretaget af Greenpeace bestandig befinder sig 5.700 søbaserede atomladninger og 282 atomreaktorer, sovjetiske og amerikanske, i farvandet omkring de nordiske lande.

Vedtages SF's dagsorden, har Folketinget klart tilkendegivet, at Danmark ønsker disse spørgsmål inddraget i nedrustningsforhandlingerne. Jeg vil sige til hr. Per Stig Møller, at vi ønsker ingen separat aftale med Sovjet, for det er ikke det, der er tale om.

Hvad angår den af hr. Hans Hækkerup foreslåede dagsorden, vil jeg sige, at det er muligt, at den har samme sigte – alt er jo muligt her i verden. Men ordlyden forekommer mig mystisk, og jeg synes, at forholdsordsleddene, for at sige det brutalt, hober sig op som planker i en tømmerstabel.